

אוניברסיטת בר-אילן
המחלקה למדע המדינה

תולדות המחשבה המדינית (71-108-01)
קורס חובה (שנה א') - שנתי (2 ש"ש) – ב.א.
תשס"ז
שם מרצה: פרופ' משה גת

שעות קבלה: יום א' בשעות 11:00 – 12:00
מס' חדר משרד: 249
טלפון או דו"אל:

תיאור ומטרת הקורס

הקורס עוסק בתולדות ההגות המדינית מהעת העתיקה עד המאה ה-20. הקורס מחולק לארבע תקופות; התקופה הקלאסית, ימי הביניים, העת החדשה והתקופה המודרנית. בתקופה הקלאסית מתאפיינים חיי האדם במסגרת עיר – הפוליס היוונית. נבחן את תורותיהם של הסופיסטים, סוקראטס, אפלטון ואריסטו. התקופה השנייה מתאפיינת במאבק שבין הכנסייה למדינה. נבחן את תורות אבות הכנסייה, תומאס מאקווינס ואחרים. בתקופות שלאחר מכן נבחן את צמיחת הרעיון הליברלי מהרפורמציה ועלייתן של תורות טוטאליטריות במאה ה-19 ותחילת המאה ה-20.

דרישות הקורס

השתתפות: פעילה

נוכחות: חובה

מבחן סוף שנתי על החומר הנלמד ועל החומר הביבליוגרפי. הציון- 100%.

נושאי השיעורים ורשימת הקריאה

נושאים לסמסטר א'

מבוא
סופיסטים
סוקרטס
אפלטון
אריסטו
ציניקנים, אפיקוראים וסטואיקנים
הכנסייה
תומאס מאקווינס
מרסיליוס מפדואה
מקיאולי

נושאים לסמסטר ב'

לותר וקלווין
הובס
לוק
מונטסקייה
ברק
הגל
מיל
מרקס
פאשיזם

קריאת חובה

1. זיסר, ב. וצור, ד. (עורכים), המחשבה המדינית מבחר כתבים (תל אביב, שוקן, 1990), עמ' 123 – 262, 273 – 312, 329 – 337, 432 – 447.

שמור מדעי המדינה לפי מחש.המ (143422)
תדפיס 10664 (1110786) לעמודים 123-172
תדפיס 10665 (1110787) לעמודים 173-213
תדפיס 10666 (1110803) לעמודים 214-262
תדפיס 10667 (1110808) לעמודים 273-312
תדפיס 10668 (1110818) לעמודים 329-337
תדפיס 10669 (1110819) לעמודים 432-447

2. אבינרי, ש., משנתו החברתית והמדינית של קארל מארכס (תל אביב, הקיבוץ המאוחד, 1967), ע' 193-238. **שמור מדעי המדינה לפי אבי.מש (119452) וגם תדפיס 10675 (1110857)**

3. אבינרי, ש., פרקי חברה ומדינה: עיונים במשנותיהם של מורוס, רוטו, הגל ומארכס (מרחביה, ספרית פועלים, 1969), עמ' 37-42, 69-83. **שמור מדעי המדינה לפי אבי.פר (20660) תדפיס 10676 (1110859) לעמודים 37-42 תדפיס 10677 (1110860) לעמודים 69-83**

4. סאביין. ג'. ה., תולדות תורת המדינה (תל אביב, יחדיו, 1965), עמ' 137-152, 239-257, 419-437 (פרקים, 7, 12, 20). **שמור מדעי המדינה לפי סבי.תו (148153) תדפיס 10678 (1111018) לעמ' 137-152 - פרק 7 תדפיס 10679 (1111019) לעמ' 239-257 - פרק 12 תדפיס 10680 (1111020) לעמ' 419-437 - פרק 20**

5. אריאלי, י. (עורך), המחשבה המדינית בארצות הברית (ירושלים, מוסד ביאליק, 1967), כרך א', עמ' 9-49. **שמור מדעי המדינה לפי מחש.המ (129999) וגם תדפיס 10686 (1111021)**

קריאה מומלצת

1. סאביין. ג'. ה., תולדות תורת המדינה (תל אביב, יחדיו, 1965). **שמור מדעי המדינה לפי סבי.תו (148153)**

2. אבינרי, ש., פרקי חברה ומדינה: עיונים במשנותיהם של מורוס, רוטו, הגל ומארכס (מרחביה, ספרית פועלים, 1969). **שמור מדעי המדינה לפי אבי.פר (20660)**

3. אבינרי, ש., רשות הרבים; שיחות על מחשבה מדינית (תל אביב, ספרית פועלים, 1995). **שמור מדעי המדינה לפי אבי.רש (119371)**

4. רות, ח. י., מורה דרך בתורת המדינה (ירושלים, מס, 1947). **שמור מדעי המדינה לפי רות.מו (143284) תדפיס 4146 (135163)**

5. שקולניק, ש., תולדות הפילוסופיה היוונית; הפילוסופים הקדם סוקראטיים (תל אביב, יחדיו, 1981). **שמור מדעי המדינה לפי שקו.תו (137017)**

6. Strauss, L. and Corpsey, J. (eds.), History of Political Philosophy (Chicago, Chicago UP, 1987) **320.01 HIS (65058)**

7. Thompson, D. (ed.), Political Ideas (Harmonswort, Penguin, 1969) **320.1 THO (62634)**